

Av. Hamit TIRYAKI
İş Hukuku Uzmanı,

YILLIK İZİNİN İSPATINDA POLNET KAYITLARI

I. GİRİŞ

4857 Sayılı İş Kanununun 59 uncu maddesinde, iş sözleşmesinin herhangi bir sebeple sona ermesi halinde, işçiye kullandırılmayan yıllık izin sürelerine ait ücretlerin son ücret üzerinden ödeneceği hükme bağlanmıştır. Yıllık izin hakkının ücrete dönüşmesi için iş sözleşmesinin feshi şarttır. Bu noktada, sözleşmenin sona erme şeklinin ve haklı nedene dayanıp dayanmadığının önemi bulunmamaktadır.

Yıllık izinlerin kullandırıldığı noktada ispat yükü işverene aittir. İşveren yıllık izinlerin kullandırıldığını imzalı izin defteri veya eşdeğer bir belge ile kanıtlamalıdır. Bu konuda ispat yükü üzerinde olan işveren, işçiye yemin teklif edebilir.

Akdin feshi halinde kullandırılmayan yıllık izin sürelerine ait ücret, işçinin kendisine veya hak sahiplerine ödenir. Böylece, iş sözleşmesinin feshinde kullandırılmayan yıllık ücretli izin hakkı izin alacağına dönüşür. Bu sebeple zamanaşımı da iş sözleşmesinin feshinden itibaren işlemeye başlar.

Yıllık izinlerin ispatı konusunda son dönemde PolNet kayıtlarına farklı bir önem vermeye başlanılmıştır. Makalemizde PolNet nedir ve buradaki kayıtların yıllık izin kullanımını ne kadar ispatlayabilir, konusunu değerlendirmeye çalışacağım.

II- YILLIK İZİNİN KULLANIMINI İSPATLAMADA POLNET KAYITLARI

PolNet Nedir?

PolNet, Emniyet Genel Müdürlüğünce yürütülen hizmetlere bilişim desteği verilerek; görevin süratli, güvenilir ve etkin bir şekilde yerine getirilmesi ve vatandaşların zamanında, kaliteli ve kesintisiz olarak hizmet alabilmelerini sağlayan "Polis Bilgi Sistemi"nin kısaltılmış adıdır.

Emniyet Genel Müdürlüğünün değerlendirmesine göre, e-İmza altyapısına uygun olarak geliştirilen Elektronik Belge ve Dokümantasyon Yönetim Sistemiyle, kurum içi yazışmalar elektronik ortama taşınmış, dış kurumlarla hali hazırda kağıt üzerinde yapılan yazışmalar da elektronik ortama taşınmış, gözaltı süreleri kısalmış ve gereksiz gözaltına alma olayları ortadan kalkmış, pasaport, araç tescil, sürücü, silah ruhsat işlemleri bürokrasiden arındırılmış şekilde, en kısa sürede yapılmaya başlanmış, trafik cezalarının izlenebilirliği artmış, etkin trafik denetimleri ile kaza oranları düşürülmüş, hudut kapılarında verilen hızlı ve etkin hizmetlerle ülke güvenliğine, turizmine olumlu katkılar sağlanmıştır.

PolNet kapsamında uygulanan "Hudut Kontrol Sistemi"yle her türlü hudut kapısından ülkemize giriş ya da ülkemizden çıkış yapmak isteyen vatandaşların veya yabancı

şahısların beyan ettikleri belgeleri ve biyometrik verileri kullanılarak kimliklendirilmekte, PolNet Bilgi Sistemi üzerinden gerekli güvenlik kontrolleri yapılmakta ve gerçekleştirilen tüm işlemler kayıt altına alınmaktadır. Böylece hudut kapılarında verilen işlemler hızlandırılmış ve izlenebilirliği sağlanmıştır. Yurtdışında çalışan işçilerin ülkeye geliş ve gidişleri de bu şekilde kayıt altına alınmış, verilere kolaylıkla ulaşma imkanı yaratılmıştır.

Yıllık İzin Hakkı Kısa Tarihçe

Ülkemizde işçilerin yıllık ücretli izin hakkıyla ilgili bir düzenleme 1950’li yıllara kadar yoktu.

Yıllık ücretli izin hakkı ülkemizde ilk kez 1952 yılında Basın İş Kanunu ile gazetecilere tanınmış, daha sonra bunu 1954 tarihli Deniz İş Kanunu izleyerek gemiadamlarına yıllık ücretli izin hakkı getirilmiştir. Görüldüğü gibi bunlar (Basın İş Kanunu ve Deniz İş Kanunu) çalışan kesimin (işçilerin) sadece küçük bir grubuna yönelik özel düzenlemelerdir. Daha sonra Yıllık Ücretli İzin Kanunu kabul edilerek 1960 yılından itibaren yürürlüğe girmiştir¹. Bugün işçilere tanınan yıllık ücretli izin hakkı İş Kanunlarında ve Borçlar Kanununda düzenlenmektedir.

Mahkemelerin PolNet Kayıtlarını İstemesi

İşçilerin işçilik alacaklarıyla ilgili davalarda çok kere, ispat yükü üzerinde bulunan işverenler, kullandığı yıllık izinleri ispat konusunda ciddi sıkıntı yaşamaktadır. Özellikle yurt dışında işçi istihdam eden firmalar, işçilerine kullandıkları izinleri belgeleyemediklerinde PolNet kayıtlarıyla ispatlama yoluna gitmektedirler.

PolNet kayıtlarının istenilmesine ilişkin talep mahkemelerce dikkate alınmakta ve Emniyet Genel Müdürlüğüne müzekkere yazılarak kayıtların mahkeme dosyasına girmesi sağlanmaktadır.

Yargıtay Kararları

Konuyla ilgili yol gösterici iki Yargıtay kararına aşağıda yer verilmiştir.

1) 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun [31](#). maddesinde, hakimin davayı aydınlatma ödevi düzenlenmiş olup, madde uyarınca, hakim uyuşmazlığın aydınlatılmasının zorunlu kıldığı durumlarda, maddi veya hukuki açıdan belirsiz yahut çelişkili gördüğü hususlar hakkında, taraflara açıklama yaptırabileceği, soru sorabileceği ve delil gösterilmesini isteyebileceği düzenlenmiştir.

Somut olayda, davacı dava dilekçesinde yıllık ücretli izin kullanmadığını iddia etmiştir. Mahkeme tarafından hükme esas alınan bilirkişi raporunda, davacının sekiz yıl boyunca yıllık ücretli izin kullanmadığı varsayılarak, yıllık ücretli izin hesabı yapılmıştır.

Davacının, sekiz yıl hizmet süresince hiç yıllık izin kullanmadığı iddiası hayatın olağan akışına aykırıdır. Kaldı ki dosyaya sunulan Pol-net kayıtlarında davacının her yıl birkaç kez yurda giriş-çıkış yaptığı toplam 165 gün Türkiye’de bulunduğu tespit edilmiştir. Ayrıca bazı ücret bordrolarında izin parası olarak belirtilen ödemeler de mevcuttur. (Örn: 2008/Haziran, 2008/Aralık, 2009/Haziran, 2010/Haziran, 2012/Haziran, 2012/Aralık gibi) Mahkemece davanın aydınlatılması ödevi çerçevesinde davacının bu konudaki beyanları da alınarak sonucuna göre yıllık ücretli izin alacağı hesaplanması gerekirken, belirtilen hususlar yerine getirilmeden yazılı şekilde eksik inceleme ile verilmiş olan karar usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirmiştir².

¹ Ercan AKYİĞİT, İş Kanunu Şerhi, Ankara 2008, s.1791.

² Yrg. 22. HD’nin 12.03.2018 tarihli ve E. 2016/22895, K. 2018/6379 sayılı kararı.

Bu kararda da Yargıtay özet olarak davalı tarafın yıllık izin kullanımına ilişkin olarak imzalı belge sunamamasını³, hiç izin kullanılmadı olarak değerlendirilemeyeceğini belirtmektedir. Hem PolNet kayıtlarından Türkiye'ye geldiğini hem de izin parası ödemelerinin dikkate alınması gerektiğini, ifade etmiştir. Burada da PolNet kayıtları tek başına yıllık izin kullanımında ispat aracı olarak değerlendirilmemiştir.

2) Yıllık izinlerin kullandırıldığı noktasında ispat yükü işverene aittir. İşveren yıllık izinlerin kullandırıldığını imzalı izin defteri veya eşdeğer bir belge ile kanıtlamalıdır. Bu konuda ispat yükü üzerinde olan işveren, işçiye yemin teklif edebilir. Somut olayda; davacı işçinin davalı şirketin yurtdışındaki şantiyesinde çalışması sebebi ile Emniyet Müdürlüğü'nden Pol-Net kayıtları istenilmiş, mahkemece gelen cevabi yazı doğrultusunda **davacının, davalı işyerinde çalıştığı süre zarfında Türkiye'de bulunduğu süre göz önüne alınarak yıllık izinlerini kullandığı kanaatine varılmıştır**. Ancak davalı işverence yıllık izinlerin kullandırıldığının imzalı izin defteri veya eşdeğer bir belge ile kanıtlanamadığı anlaşılınca, yıllık izin ücretinin hizmet süresi nazara alınarak hesaplanıp hüküm altına alınması gerekirken, yazılı şekilde reddi isabetsizdir⁴.

Görüldüğü gibi burada yurtdışı şantiyelerinde çalışan bir işçinin PolNet kayıtlarına göre Türkiye'de olduğu günler, yıllık izin kullandığı gün olarak kabul edilmemiştir. Diğer bir ifadeyle bu kayıtlar, tek başına yıllık izin kullanıldığını ispata yetmemektedir.

III-SONUÇ

PolNet, kısaca Polis Bilgi Sistemi, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün yaptığı hizmetler için aldığı bilişim desteği sonucu üretilen kayıtların yıllık iznin ispatında tek başına kullanılmayacağı değerlendirilmektedir.

Yurda giriş ve çıkışlar, PolNet kayıtlarında görülmektedir. Bu kayıtlar, ilgili işçinin sadece Türkiye'de olduğu ve Türkiye'den çıktığı tarihleri belirtmekte, yurt içinde ve yurt dışında ne yapıldığı konusunda bir fikir vermemektedir. Örneğin, yurt dışında çalışan bir işçi, yıllık iznini ülke dışında da geçirebileceği gibi, Türkiye'ye iş amaçlı toplantılara katılmak ya da Türkiye'deki şantiyelerde geçici olarak çalışmak için de gelebilir.

Bu nedenlerle, PolNet kayıtları tek başına yıllık izin kullanımını ispatlamaya yetmemekte ancak, hiç yıllık izin kullanılmadığına dair bir iddiayı zayıflatabilecek nitelikte değerlendirme yapılmasına vesile olabilmektedir.

³ Yargıtay bazı kararlarında kamu kurum ve kuruluşlarının yıllık izin kullanımı konusunda ürettikleri belgelere değer vermekte ve bunları ispat aracı olarak kabul etmektedir. Çünkü, kamu kurum ve kuruluşları "resmi nitelikte belge" üretirler. Resmi nitelikteki belgeler, aksi ispat olunana kadar geçerli belgelerdir.

⁴ Yrg. 22. HD'nin 20.11.2017 tarihli ve E. 2015/21270, K. 2017/25132 sayılı kararı.